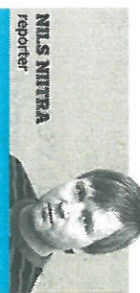

TUULDEVISATUD RAHA. Tallinna ringtee 1,8-kilomeetrisele lõigule on kavandatud teepiirde, mis asjatundjate arvates pole mitte ainult ebavajalikud, vaid muudavad lõigul liiklemise koguni ohtlikumaks.

Kogunud teinsenerid näevad 1,

NILS NIITRA
reporter

Vaabo Annus ja Meeme Loik on stažikad tee-ehitustööstuses, kes teevad pensionivõtteid, et ehitusfirmad teeksid korralikke uusi teid ega vusserdaks. Sellis loos on mehed lihtsalt muurlikud kodanikud, sest omanikuajalevalve ehk Eesti riigi esindajana kõnelemine maksaks neile tookoha.

Tallinna ringtee ehitamiseks uut neljarajalist Kurma-Luige teelõiku. Muurlike kodanike hinnangul võiks seal tee-ehituse arvelt kokku hoida vahemalt paarsada tuhat eurot ja mis kõige tähtsam – kokkuhoidu tulemusena paraneks tihlitsite teelõigu ohutus. Mehed on ehitusprojekti detailidega kursis ning askeeldavad Kurma ja Luige kandis iga päev.

Tallinna ringtee on ülitihedalt liiklusega, sellel sõidab üle 8000 auto ööpäevas, paljud neist suured veoautod. Kui sõidate teel, millel on mõlemas suunas kaks rada ja teie auto hakkab viibama, siis kas eelistaksite sõita välja või jääda tänu pörkepiirdele teele, kus teie masinale suure tõenäosusega mõni suur auto tagant sisse sõidab?

Kui tee kõrval jooksevad jalakäijate rajad või mitrasuurtusseinad, mille taga elavad inimesed, siis on pörkepiirde elementaarsed. Pörkepiirdeid on neljarajalist teede keskel, neid kasutatakse ka teeservades viaduktide peale- ja mahasõitudel, järsemates kurvides ja kõrget asuvatel teedel.

Suvalisele keset metsa asuvale teele pannaksegi pörkepiire siis, kui see aitab rohkem kui kolme meetri kõrgusel – teelt väljasõit võib sel juhul olla muudest võimalusest ohtlikum.

Luige-Kurma lõigul tulevad pörkepiirdeid teeservadesse terve 1,8-kilomeetrise lõigu ulatuses, hoolimata sellest, et lõik on ümbritsevast keskmiselt vaid poolteist meetrit kõrgem. Niisiis eelistaks ki päljud ilmselt avarii korral teel välja lennata, selmet sattuda selgasõitva veoiki ohvrile.

Juba on käimas ka järgmine ning veelgi pikema Tallinna ringtee lõigu riigihange, seal on samuti plaanitud kõikjale pörkepiirdeid.

Annus ja Loik ei saa aru, milleks on vaja pörkepiirdeid, keset põlde ja metsi, mis on

teeservadest korralikult kaugemale raatitud. «Ainukesi ebavajalikke pörkepiire arvelt oleks võimalik 248 000 eurot kokku hoida,» arvutab Annus. «See pörkepiire on teras, mis tuulakse välismaalt sisse.» Maanteeamet end andmete järgi maksimeer pörkepiiret eelmisel aastal keskmiselt 19–40 eurot.

Mehed on näinud teineneridena tööradas nii nõukoguliku poliitiku, taasiseisvunud riigi seniseid teenestajaid, kes teevad tööd teineneridena tööradas nii nõukoguliku poliitiku, taasiseisvunud riigi seniseid teenestajaid, kes teevad tööd teineneridena tööradas nii nõukoguliku poliitiku, taasiseisvunud riigi seniseid teenestajaid, kes teevad tööd teineneridena tööradas...

Annus on tegeleunud teehituse järelevalvaga 14 aastat. Tema hinnangul on iseatamis pärast Euroopa Liiduga liitumise järel Eestisse ülemääralt palju sigavaid kraave. «Kui tulid esimesed eurotoetused ja ma nägin, et kuiva liiva sisse planeeritakse kraave, siis jätsin need lihtsalt mõnel lõigul ära.» Kraavid peaks katsetama teinenerid, aga kui pinnavee tase on sügaval, pole säätaseid ohutikke kraave sageli tarvis.

Ka viimastel aastatel uutendatud neljarajalist teedel pole keset metsi ja sirgetel lõikudel teadartes pörkepiirdeid võtame kasvi. Tallinna-Narva maantee uuendused. Niisits on Luige-Kurma lõik erand. Annus väidab teadvat, miks need piirdeid planeerit sattusid.

Teenõivu saab planeerida laugemad või järsemad. Järsamad nõlvad kavandatakse nähteks juhtudel, kui tee on võrreldes ümbritseva rohkem kui kolme meetri kõrgune. Siis tulevad teele ka pörkepiirdeid.

Kõnealusesse projekti jõudsid pörkepiirdeid Annuse hinnangul seepärast, et projekti tegija ja paar maanteeameti ametnikku töödendasid projektiteenistajad hendid viltakalt ega märganud et Luige-Kurma teelõik on keskpinnast, mõnel juhul aga lausa samal tasapinnal. Annus eelistanaks jätta pörkepiire ära ja teha laugema teenõiva.

Nüüd võib ju küsida, kas laugem nõlv ei osutu kallimaks, sest selle tegemiseks kulub rohkem materjali. Annuse väitel pole märkimisväärset vahet, sest pörkepiirdele tahha on ette nähtud veel meeter teepenaart, mis teeb tee mõlemast servast kokkuvõttes kaks meetrit laemaks. Piireteta jääks te aga kaks meetrit kitsam ja selle võrra saaks ki muuta nõlvad laugemaks.

Pörkepiirdeid pole Luigul ja Annuse hinnus, neid häiritib ka lõigule kavandatav mõ-

Teedeehitustööstuse erand Vaabo Annus.

tertu suur loomatunnel. Annus viib mu vaatama Tallinna-Tartu maanteel asuvat loomatunneli, mis on 1,2-meetrise läbimõõduga. Jäljed näitavad, et elukad kasutavad seda. Annus on vana jähimees – loomatunnelid on tema andmetel üksnes kährikute, rebaste ja keevad ka kormade rida, jättes või kits sinna ei roni.

Luige-Kurma lõigule on kavandatud aga 1,7-meetri kõrguse ja 2,4 meetri laiuse avasega loomatunnel. Pealekauba jooksleb see neljarajalise tee alt põiki läbi, sest kõrvalolev kraav teeb sama. Annuse sõnul saaks siingi 40 000 eurot kokku hoida, kui teha tunnel mõistlikult suurusel ja viia see tee alt läbi risti ehk otse. «Täielik lohus, kurati! Ja tunnelisse suunav tara tuleb neile kährikutele ja rebastele kahe meetri kõrgune!»

Maanteeameti ametnikud on püüdnud esitada Luigule ja Annusele pörkepiirete ja loomatunnelite kohta kolksugu põhjendusi, ent omavahelises vestlustes on mõni neist tunnistanud, et täies ulatuses pörkepiirdeid pole midagi vaja, aga niidid on rong läinud ja midagi muuta pole enam võimalik. Ka Kunniga tunnistas, et teelõigul on kohi, kus saanuks pörkepiirdeid ära jätta.

Mõni ametnik on tunnistanud, et täies ulatuses pörkepiirdeid pole midagi vaja, aga niidid pole enam võimalik midagi muuta.

Ehituse ettevalmistamisega tegeleval ametnik on maanteeametiist lahkunud. Pealekauba on ametnikel seekord eriti lihtne seaduse tahha pügeda – ka Annus ja Loik sukeldusid riigihangete seaduses ja nägid, et Eestis ei saa keset tee-ehitust tööde mahu näht muuta. Muutmine tuleb kõne alla juhul, kui tööde käigus tulevad ilmsiks mingid lepingu sõlmimise ajal ettenägematud asjaolud.

ent Luige-Kurma ehitusprojekti pole midagi ettenägematut. Muudugi oleks võimalik korraldada uus hange, aga kellele seda janna veel vaja on? Seadus on jalk sellaks, et tee-ehitajad ei saaks hakata tegema enda huvides igasugu ratsetepanekuid, nagu neid nõukajal nimetati – ehitajad püüavad ju teha kõike nii odavalt kui vähegi võimalik. Aga seekord töötab jalk seadus Annuse sõnul rahva rahakoti ja turvalisuse arvelt.

Ehitusprojektides tuleb sageli ette näpuvigu ja oleks hiljem parandada. Anonüümne palunud tee-ehitusfirma töötaja ütleb, et tee-ehituse võtetel ei jolge pahatini enam muudatusettepanekuid teha, isegi mitte siis, kui need on vajalikud ja mõistlikud.

«Päljudes projektides on vigu sees, aga mida aeg edasi, seda rohkem muutuvad ehituslepingud selliseks, et isegi kui meil on välja pakitud parem lahendus, on mõistlik teha ni, nagu ette nähtud,» räägib ta. «Kui ehitusel toimub mingigi muudatus, siis tekevad konkurendid kohe küsimused, miks see muudatus tehti ja kellele see kasulik oli. Ja milleks

kulutada sellele kõigele meelelt energiat ja jääda lõpuks veel hammastrate vahel?» Annus ja Loik kirjutavad rahandusministertunni riigihangete tegelevale osakonnale kirja, milles panid ette muuta riigihangete seadust nii, et tuluvikud saaks turvalisuse huvides ehitusprojekte muuta.

Ministertunni osakonnajuhataja Armin Lastovets tunnistas, et seadus on lepingu muutmise asjus range. Selle aasta algul voeti aga vastu uus eurodirektiiv, mille Eesti peab kahe aasta jooksul viima oma seadustesse. See muudab lepingute muutmise lihtsamaks ja siis ei saa keegi enam pügeda kirja seaduse tahha, kui muurlike kodanikel tekib tahmine maailma parandada.

Kurma-Luige neljarajalise tee ehitus käis eile täie hooga, pörkepiirdeid tulevad seal ka metsavahelisse teeservadesse. FOTO: MIHKEL MAARPUU

Luige-Kurma lõik Tallinna ringteel

AJA PUUDUTUS PUUDUTUSE AEG

XXVI LÄHEM- JA XIX TANTSIPIIDU
1-6. JUULI 2014 TALLINKAS

LAULU- JA TANTSUPEO PILETID MÜÜGIL PILETILEVIS

VAATA LÄHEMALT 2014.LAULUPIIDU.EE

ristamist

Amet-loomad eelistavad avaraid tulleid

Maanteeameti Põhja re-giooni ehtusosakonna projektijuhi Meelis Laan-pere andmetel kasutavad loomad avaramaid tulleid meelsamini kui kitsaid. Põrkepilirete rajamise põh-juseks on tema hinnituseel aga järsu kaldega nõivad, need aga tulenevad oma-korda kitsast teenaast.

Milks projekteeriti Kurna-Luige tee servadesse täies ulatuses pörkepilrived?
Pilrived projekteeriti täies ulatuses seoses nõiva kaldega, mis on tingitud kraavide paigutamisest ja maakasutusest.

Milks pole teiste samasu-guste vilmasel aastatel re-konstrueeritud teelõikude puhul, näiteks Tallinna-Nar-va maanteel, täies ulatuses servadesse pörkepilrived rajatud?
Projekteerija arvestab tehnilist projekti koosta-des iga kord tegelike oli- dega.

Milks on Kurna-Luige tee nõivad terava kallakuga,

ehkki saanuks projekteeri- da laugemad nõivad ning jätta pörkepilrived ära? Laugemad nõivad nõuak- sid laiemat teenaad ning see muudaks tee tundu- valt kallimaks.

Milks ei projekteeritud seda teed kilnusele kuni 120 kilo- meetri tunnis, vaid neljara- jaliseks teeks kilnusele ku- ni sada kilomeetri tunnis?
See on projekteerimisiti- gimus ja lähtelisesande kuksimus.

Milks on rebastele ja kähri- kutele vaja 1,7 meetri kõr- gust ja 2,4 meetri laiust tunnelit, kui nad on seni va- bait läbi jätanud ka kitsa- matest tunnelitest?

Loomatunneli parameet- rid on loomastikueksper- tide määratud ja need on heaks kiidetud ka sellele objektile tehtud keskkon- namõju hindamise aruan- des. Maanteeameti spet- sialistide vaatlused kinni- tavad ka seda, et avara- maid tulleid kasutavad loomad märksa rohkem. Niis Niitra

Prokuratuur tahab võt ja Vaarmannilt saadik

KARIN KANGRO
karin.kangro@postimees.ee

Riigi peaprokurör Norman Aas kinnitas, et pöördub elise riigikohtu otsuse valguses uues- ti õiguskantsleri poole, et teha parlamendile ettepanek võtta Keskerakonda kuuluvatelt riigikohtu liikmetelt Lauri Laasilt ja Priit Toobalilt süüdistuse esi- tamiseks ning Urbo Vaarmannilt kohtumenetluse jätkami- seks saadikupuutumatus.

Aas avaldas heameelt, et riigikohtu lahend tõi lõpuks pikalt vindunud saadikupuutumatusel küsimusse selgust. Tema sõnul mõjutab riigikohtu otsus otseselt poolelolevaid kriminaalasi, kuna kohus lei- dis erinevalt õiguskantslerist, et kehtiva kriminaalmenetluse seadustiku immuniteti puudu- tav osa on siski põhiseadusega kooskõlas. Samuti leidis kohus, et saadikupuutumatusel äravõ- mise menetlus tuleb läbida ka inimese puhul, kes saab riigi- kogu liikmeks pärast süüdis- tuse esitamist.

«Seoses sellega olen asunud ette valmistama saadikupuutu- matusel äravõtmise uut taotlust nii Lauri Laasi ja Priit Toobali kui ka Urbo Vaarmanniga seotud kriminaalasi», ütles Aas.

Õiguskantsler Indrek Teder sõnas, et võtab riigikohtu otsu- se teadmiseks ning lähtub sel- lest oma edasises tegevuses. «Kui õiguskantslerile esitatak- se tulevikus taotlus teha riigi- kogule ettepanek mõne riigikohtu liikme kriminaalvastutusele

Lauri Laasle (vasakul) ja Priit Toobal. Riigikohtu liikmetest, kes on süüdistatud saadikupuutumatuses.

võtmiseks, siis võtab ta otsi langetamisel aluseks põhiseaduse ja kehtiva kriminaal- menetluse seadustiku.» vahend õiguskantsleri abi Tederi sõi Riigikohtus ei rahuldand õiguskantsleri taotlust ega ti nistanud kehtetuks krimina- menetluse seadustiku sätte mis annavad riigikohtu liik- suhtes tehtavate menetlust mingute ja poliitilise erapoc tuse kontrollimise õiguskant- leri ainupädevusse. Kohus i- dis, et õiguskantslerile ant- pädevus otsustada riigikohtu liikme suhtes kriminaal- netlustoimingu tegemiseks andmine ei moonuta õigi- kantsleri põhiseaduslikku pä- vust ja on seega põhiseaduse- kooskõlas.

Saadikupuutumatusel pri- leemid tõusid päevakorda 20

NISSAN
Innovation that excites

UUS NISSAN NOTE.
UENDUSTEST PAKATAV.
SÕIDA KINDLALT, TUNNE END VABALT.

Nüüd saad uue Nissan Note'i omanikuks väga hea hinnaga ja võid nautida soodsaid sõite mitmeid aastaid!